

FAMILIA

ANUL XXXVI. - 1900.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. Portrete și biografii.

	pag.
1. Horalamb G. Leca	1
2. Diamanți Manole de Coronensis	13
3. Keine P. Chandi	25
4. Archiducesa Stefania	37
5. Avram Iancu	41
6. Dr. Victor Mikályi	49
7. Sir Redvers Henry Buller	61
8. Contesa CotheK	83
9. Titu Maiorescu	97
10. Vesdi	113
11. Papa Leon XIII	157
12. Ioan cav. de Puscariu	181
13. Mostenitorul Germaniei	241
14. Dr. George Popovici de G. Ploca	277
15. Mostenitorul Fr. Ferdinand	313
16. Nicolae Koetkulescu	325
17. Umberto fostul rege al Ital.	361
18. Gavril Musirescu	389
19. Vasile Alexandri	401
20. Julian Grozescu	469.

II. Ilustrații.

1. Salutarea anului nou	5
2. Anul nou	17
3. Jocirea carnavalului	29
4. O stradă în Johannesburg	40
5. Damae au întâietate	53
6. Tarna în pădure	64
7. Cine sunt?	65
8. Paingenu	77
9. Ambr soare	85
10. Dreptul celui mai tare	89
11. La soare	101
12. Favorita mamei	121
13. Trănită de fulger	125
14. Visătoare	136
15. Îlearea Lolus	137
16. Pe gânduri	149
17. Nunta din Cana Galileei	161
18. La gălă	173
19. Mângâierea creștinței	185
20. Tudeniri nimicite	197
21. Na și tic	205
22. Maria și micul Ios	209
23. Prima țigară	217
24. Secretul descoperit	221
25. Maria	229
26. Și mie	232
27. Primul roman	233
28. La popice	245
29. Alegoria Rusaliilor	256
30. Psyche	265
31. Bătăie cu flori în America	269
32. Ierbană copiilor	281
33. Cupido	289
34. Crismănița	293
35. În lumea visurilor	305
36. Catedrala gr. cat. r. Oradea	316
37. Interiorul catedralei	317
38. Gimnaziul gr. or. r. Brașov	328
39. Sala de gimnast.	328
40. Trantul sălei festive	329
41. Steliaz carne	340
42. Fotografarea la minut	353.

43. Flori de câmp	365
44. Femei din Harau	373
45. Sărsoara "lui"	377
46. Seminarul gr. c. Oradea	412
47. Școala el. " " "	413
48. Rinocerul	425
49. Emulașe de bicicliste	437
50. Momente dulci	449
51. Malheur	461
52. Întâia-oră la școală	473
53. Cules de mere	485
54. La maneure	497
55. Inaugurarea gondolei	509
56. Cine me iubesc?	517
57. Cenușatca	521
58. Monument pe malul mării	533
59. Românești din Banat	545
60. În pădure	557
61. Musicantul	565
62. ABC	569
63. Suroși	577
64. Sfîrșitul romanului	581
65. Rezidența episcop. - Oradea	591
66. Piața Beinsului	591
67. Maria cu Ios	599
68. Orfana Pescarului	603
69. Ce a adus Moș-Crăciun	607
70. Două surori	611

III. Poezii.

V. Alexandri: Imn către soare	400
" Hora dela Sinaia	402
" Cîrșele	403
" Inșurție	406
" Tava	406
Maria Cioban: Grijă mamei	14
" Căbtea	99
" Pe lac (denau)	124
" Transilvania (Moltke)	568
" S-a dus	577
" Cântec (Körner)	576
" Luptă	610
George Cosbuc: Faptul zilei	109
" Zehouat	193
" Nunta'n casou	253
" Murind	289
" Coloana de atac	445
Maria Cuntan: Meteor	182
" Dini	326
" Suferințe	386
" La ce am sburat	409
" În mureș	409
" Liniste	435
" Crăciun	602
Ioan Dafin: Ziua bună	558
" Noaptea bună	587
Elena din Adăal: Îubita mea (Petöfi)	
" (Hunk) Din gătă-mi	200
" O, cât aș vrea	258
" (Petöfi) Secerătoarea	294
" Ce-aș mai asume	327
" Valsul	357
Gomez: Craiul iclelor (Goethe)	587
Julian Grozescu: Imnul Pluții	470

	pag.
<i>St. O. Iosif</i> : Poesii de Heine 30. 90. 386. 481.	494
	505
" Visul	135
" Furtuna	172
<i>Haralamb G. Lecca</i> : Bolnavul	63
" Pescarul	169
" Cântecul nebunului	198
" Roman	241
" Câni	265
" Credință	493
<i>V. E. M.</i> : Sonet	42
" Reul	159
" S'aũ dus	292
" Cântec de lebedă	378
" Când păsările trec	448
" La pian	507
" Reverii	513
" O seară 'n munți	579
<i>V. B. Muntelescu</i> : Flori de zăpadă	87
" Crăciunul	609
<i>Octavian</i> : Împăcare	38
" Lacrimi	187
" Pe uliță	243
" Mai rămăi	304
" Pe gânduri	388
" Adevăr	604
<i>Cincinat Pavelescu</i> : Sonet venețian	270
<i>Sân-Petrescu</i> : Lăcrimioară	78
" Nor	208
" Doarme	267
" Alinare	291
" Noapte	318
" Nimic	339
<i>N. Radulescu-Niger</i> : Sa ne iubim	51
" Dreptatea celui mic	303
" Acelaș cântec	363
" Plugar	484
" Apucata	545
<i>Ios. Roman</i> : La frontieră	75
<i>O. Sandu</i> : Din resboi	373
" Călugărenii	458
<i>Ioan Scurtu</i> : Peană și spadă	16
" Resignare	54
" Poetul	112
" De ce mi te-ai ivit	184
" Clipe amare	231
" De ce nu me 'nțelegi	289
" Răvășele	315
" Adio	352
" Plâns	505
<i>Sorin</i> : În pădure	63
" Melancolie	147
" Pe lac	234
" Cer trist (Lenău)	376
" Cântece de trestie (Lenău)	414. 426. 438
" Toamna (Lenău)	462
" Toamnă	495
" Asfințit	519
<i>Iosif Stanca</i> : Lupta vieții	102
" Cântec din bătrâni	220
" Cântece	342
" Copiii miseriei	422
<i>U. Vernescu</i> : În codru	522
<i>Vi-Ni</i> : De mult	66
" Critica de salon	244
" Din minunata lună maiu	282
" Reclam	331
" Vis	366

	pag.
<i>Vi-Ni</i> : Nuntă	448
<i>Iosif Vulcan</i> : De voești	4
" La Turnu-Severin	433
IV. Din popor.	
<i>I. Encescu</i> : Bărbatul și ibovnicul	19
" Fă două mai mici	55
" De-î mort, dracu l-a luat	211
" Cucu, legendă	317
<i>N. Fîru</i> : Cântece populare	547. 571. 593
<i>Avram Igna</i> : Doine și hore	19
" Credințe populare	115. 127. 152. 163 175. 223. 247
" Corindă	612
<i>Lia Măgură</i> : Strigături	175
<i>Olga Dorina Poruțiu</i> : De pe valea Almașului	511
<i>Vasile Sala</i> : Poesii populare	7. 32. 115. 523
" Credințe, eresuri, obiceiuri	54. 90. 103
<i>Chr. Tapu</i> : Doine populare	223. 235. 247. 259. 307 319. 367. 390. 451. 475. 487. 499. 511 535
<i>Alex. Țintariu</i> : Doine din Banat	67. 79
✓. Novele, schițe, piese, călătorii.	
<i>Ioan Adam</i> : Captiv	428
" Vara	541
<i>Maria Bujor</i> : Ouele roșii	172
<i>Teodor Bulc</i> : Scrisoare din Londra	364
<i>V. R. Buticescu</i> : Frunze de pelin	557
" Amicii	599
<i>Horia Carp</i> : Vanda	160
<i>Dumitru Câmpulungean</i> : Cea mai frumoasă	519
<i>Maria Cioban</i> : Doina	1
<i>George Coșbuc</i> : Limba nemțească	186
<i>T. A. Dor</i> : Lolo	124
<i>Blana din Ardeal</i> : Iubirea ideală	469
" Îvingețoarea	604
<i>Hero</i> : Manuela	39
" Doi prieteni	136
" Călugărul	387
<i>E. Herovan</i> : Rane vechi	49
<i>Gr. Mărunțeanu</i> : O împușcătură	15
" S'a stins	66
" Manuscrisul unei femei	531
<i>Margareta Moldovan</i> : Decepții	421
" Momente triste	481
<i>V. E. M.</i> : Ris și plâns	148
" Fântâna plângerilor	258
<i>Mărioara Murnu</i> : Mireasa furată	434
<i>Omega</i> : O floare din cimitir	31
" După cinci ani	88
" Ziarul buniceii	232
<i>N. Radulescu Niger</i> : De dincolo de mormânt	195
" Și mai avar	565
<i>Rodica</i> : Durere ascunsă	607
<i>Smara</i> : Schițe din Italia	306
<i>Sentea Tamba</i> : Oana al mare	412
<i>Simin</i> : Iubita lui Iancu	219
" Guru lumii	447
" Scrisoarea mamei	602
<i>Stelian</i> : O cunoștință	65
" Abdul	200
" Aurica	270
<i>Stelian Russu</i> : Din trecut	473
" Dumnețele ce să fac ...	522
<i>Alex. Țintariu</i> : O greșală regretabilă	51

	pag.
<i>Tomir</i> : Grăciunul mistic	610
<i>Iosif Vulcan</i> : Un duel	75
" Nunta lui Pirjol	553
<i>Petru Vulcan</i> : Cel din urma trofeu	37
" + Între aur și iubire	255
" Psycheea	482

Traduse.

<i>Ana Behnisch</i> : Reinviat, trad. de I. Pop Reteganul	187
<i>Delvan</i> : Mincini de dragoste, trad. de Lia Măgura	438
<i>Henrik Ibsen</i> : Ziua învierii, trad. de Il. Chendi și C. Sandu	97
<i>M. Maeterlinck</i> : Sora Beatrice, trad. de Il. Chendi și C. Sandu	508
<i>Sacher Masoch</i> : Cel mai bun vornic, trad. de I. Pop Reteganul	580
<i>Jean de Montheas</i> : Ulanul	589
<i>Hermann Sudermann</i> : Ioan Botezătorul, tragedie tradusă de Il. Chendi și C. Sandu	313
<i>Paul Wertheimer</i> : Aceeaș soartă	209
<i>Fără nume</i> : Povestea ca almanach, trad. de I. Pop Reteganul	42
" Nihilistul	342

VI. Literatură, critică.

<i>V. Alecsandri</i> : Scrisori către Iosif Vulcan	398
<i>I. Bianu</i> : Scrierile lui Alecsandri	402
<i>Il. Chendi</i> : Heine	25 24
" Critică literară	44. 594. 612
" Lena	493
<i>Dr.</i> : Teatru pentru popor	116
<i>C. Erbicean</i> : Seminte din agrul lui Christos de Z. Boiu	488
" Caractere morale, de Ioan Popea	525
<i>Vasile Goldiș</i> : Mișcarea teatrală la noi în anul 1890	267
<i>A. Naum</i> : Nocturna, de D. Nanu	489
<i>Dră. Cor. Nedelcu</i> : Curentul național în literatura rusească	78
<i>I. C. Negruzzi</i> : Ovreiul, roman, de dr. V. Crascescu	464
<i>D. C. Ollănescu</i> : Teoria dramei, de dr. Iosif Blaga	464
" Jucătorii de cărți, de H. G. Lecca	524
<i>N. Petru Petrescu</i> : Din juneța lui Eminescu	6
<i>Ioan Pop Reteganul</i> : O carte scumpă pentru fetițe	378
<i>Iosif Vulcan</i> : Valuri, poezii de Radu D. Rosetti	201
" Vas. Alecsandri, de N. Petrașcu	404
<i>Petru Vulcan</i> : Eminescu pesimist, profet și ecologist	104
* Cronică literară	80
** Literatură germană	573

VII. Istorie, științe, educațiune, igienă.

<i>Bd.</i> : Cronică științifică	296
<i>S. Chivu</i> : Problema fericirii	512
<i>Alexandru Ciura</i> : O petiție a lui Avram Iancu	416
" În chestia petiției lui Iancu	560
<i>Nelli I. Cornea</i> : Artă și patriotism	277
<i>George Coșbuc</i> : Cum se judecă popoarele	242
<i>Dr. G. Crăinicean</i> : Higiena ochilor sănătoși	532

	pag.
<i>Otto Dalbar</i> : Căsătoria	486
<i>Dr.</i> : Educația fetelor	56
<i>Dr. H.</i> : Dr. Babeș despre lepră	198
<i>Dr. Eudoxiu br. de Hurmuzachi</i> : Inocențiu Klein	64
<i>N. Manegutișu</i> : Limbă, porturi, datine	18
<i>Teodor Marcovici</i> : Infectarea gurei	168
<i>Dră. Cor. Nedelcu</i> : Causale miopiei	234
<i>Virgil Onițiu</i> : Discurs festiv la jubileul gimnaziului român din Brașov	329
<i>Dr. I. Poenaru</i> : Despre miopie	246
" Despre masaj	523
" Opiul	592
<i>Selanius</i> : Geniul și nebunia	64

VIII. Salon.

<i>Sb.</i> : În cimitir	189
" Moravuri	224
<i>Caragiale</i> : Fantasia bucureșteană	212
" Tempora	237
<i>Alexandru Ciura</i> : Lacrimi	368
<i>Cornel</i> : Alte țări, alte obiceiuri	308
" În tunel	452
<i>Emilian</i> : Iubire de poet	536
<i>Hero</i> : Scrisoare	548
<i>I. Maior</i> : Amintire	272
<i>E. E. M.</i> : Din școala vieții	512
<i>Nițu</i> : Din cartea vieții	68
<i>Oradea-More</i> : Concertul românesc	92
<i>G. Radulescu</i> : Din țara motilor	37
<i>Rix</i> : Prins în cursă	128
" Unde-î fericirea?	128
<i>Stelian Răssu</i> : Toamna	411
" Vestea rea	530
<i>Urzica Spinescu</i> : Scrisoarea unei doamne	584
<i>V. A. Urechidă</i> : Clopoțelul	8
" Tiner bătrân, bătrân tiner	260
<i>Laura Vampa</i> : Artă de a primi	308
<i>Iosif Vulcan</i> : De la București	153. 164. 176

Societăți de cultură.

<i>Academia Română</i> : Organizația în 1899—1900	116
" Sesiunea din 1900	129.
" 142. 156. 165. 177.	189
" Recepțiunea episc. Popea	138
" Adresă Academiei prusiene	142
" Recepțiunea dlui Erbicean	195
" Monumentul lui Alecsandri și Academia Română	407
" Premiile anuale	548
<i>Asociațiunea din Sibiu</i> : Convocarea adunării la Băile Herculane	395
" Asociațiunea la Băile Herculane	429
" Secțiunile Asociațiunii	476
<i>Societatea pentru fond de teatru român</i> : Convocarea și programa adunării din Abrud	297
" Programa festivităților din Abrud	320
" Discursul președintelui Ios. Vulcan	333
" Serbările din Abrud	344. 356
" Raportul comitetului	347
" După adunarea din Abrud	356
" Cine a fost la Abrud	369
" Voci de presă despre festivitățile din Abrud	381. 392

Numărul 1.

Oradea-mare 2/14 ianuarie 1900.

Anul XXXVI.

Apare duminica. Abonament pe an 16 coroane, pe 1/2, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Doina

De mult, de mult, când florile spuneau povești oamenilor, iar frunzele copacilor cântau cântarea dragostei; când fluturii aveau scripi de aur, și vântul de seara aducea veștile de pe la curți împărătești: pe acea vreme dicea că a trăit un împărat bun la inimă, și blând la suflet. Și împăratul acela cica ar fi imperațit peste mai multe popoare cari locuiau în țara lui, — și că oamenii popoarelor acelor erau și ei așa cum i-a lăsat Ddeu, unii mai isteti și mai harnici, alții mai slabanogi și leneși — dar se înțelegeau laolaltă destul de bine — precum eră binele în lume și p'atunci, numai doue dintre popoarele împăratului nu se puteau ață în vorbe și prietenie nici odata, — din pricina ca unul avea obiceiul urit a asupra pe celalalt, și a mînti la împăratul fel de fel de lucruri rele despre el, iar cel asupraț fiind rabduriu din fire, tot tăcea și rabdă ocara și nedreptațile, sperând în Ddeu și în bunetațea împăratului.

Acum s'a întemplat odata, ca poporul cel asupraț și reutacios a prins sabia și s'a sculat în contra împăratului, sa-l alunge de pe tron și să-l omoare. Vedend această poporul cel credincios și rabduriu, începū a ferbe de mînie și a se pregati de batalie. Un bătean cu olete albe porunci sa se sue voinicii

în vèrful muntelui și să sufle în tulinic; să se adune cu mic cu mare și să plece în ajutorul împăratului. Și cât ai bate în palme, credeați că aū iniaț muniți și padurile, așa alergați oamenni inarmați cu ce le-a picat mai fute în mîni, și când detersa cu ochi de cei rësculați, năvălira asupra lor cu atata vitejie, încat peste câteva ceasuri de luptă, împăratul fu scapat de moarte și de rușinea de-a cadē în mînilor dușmanilor, iar celor batauși le-aū tras o bătae buna de zaceau morți ca snopii, iar cei ce scapasera cu viața, o luara la sânetoasa, și nu le-a mai venit pofta de batae.

Vedend împăratul lucrul acesta, începū a plange de bucurie, și suspinand adunā pe cei ce i-aū sarit în ajutor și dișe:

„Dragii mei, copiii mei rubiți! Cu inima plină de jală graese catra voi și iertare ve cer voue că v'am lasat atata timp fară grije și ajutor, și nu v'am șciut preții după cum sînteți vrednici. Vina o poartă acei reutaciosi, cari totdauna reu mi-aū spus despre voi, dișend că-mi sînteți necredin-

cioși, și me uriti pe mine și oamenni mei. Acum s'a facut lumina și s'a adevorit minciuna; sarind în ajutorul meu, ați dovedit că sînteți credincioși tronului împărațese, pentru aceea dar este datorința mea acum, sa ve conving și eū, cât de mult ve prețuese. — și în momentul acesta ve rog să veniți cu mine în vèr-

HARALAMB G. LECCA.

ful muntelui, unde cu inimă curată și lacrimi în ochi voi cere de la Ddeu un dar pentru voi, — un dar care eu cu toată împărăția mea nu l-aș pute plăti!”

Și astfel vorbind împăratul plecă cu supușii săi, și nu peste mult ajunseră în vârful unui munte înalt înalt — de ajungea aproape până la nori. Aici împăratul ingenunchiă și după ce ingenunchiara toți, începură a se rugă din tot sufletul.

Peste câteva clipite petrecute în aceasta evlavie sfântă, de-odată se ivește pe cer o lumină puternică și orbitoare.

Tot pământul strălucia, iar muntele părea scaldat în o mare de foc. Cerul eră deschis, prin văzduh plutia stele nenumărate și toată lumea eră schimbată și plină de farmec. Peste întreg ținutul acela eră o liniște sfântă, și numai de-odată se auziră glasuri ingerești, cântând fel de fel de cântece frumoase, pe urmă se vădă slobodindu-se din cer o scară de flori, și pe ea în jos se coborî Dumneșeu și sfântul Petru și o mulțime de îngeri, toți se aședară în giurul împăratului; și Ddeu dișe:

„Spune fétul meu ce jale mare ți-a cuprins sufletul, de cu atâta evlavie ai cerut ajutorul meu?”

Atunci împăratul ridică privirea cătră Ddeu și plângend începă a spune întâmplarea cu bătaia și nedreptatea ce s'a făcut poporului din giurul său, și apoi începă a se rugă din nou.

„Doamne, stăpânul meu și al tuturor vietăților de pe lume, îndură-te și trimite din cer ce vei află mai bun pentru acest popor blând, credincios și bun. Dă-le lor un dar care în necaz să-i mângăie; în desperare să-i încurageze, și în veselie să-i însufletească; un dar care din veac în veac să traiască, să le fie de cinste și mult bine să le aducă; ascultă Doamne rugăciunea robului tău și ajută-ne”.

Când găta împăratul cu vorba, se uită Dumneșeu la Stul Petru și șoptiră ceva încet, apoi chemară dintre îngeri pe unul care eră mai frumos, și apropiindu-se Ddeu de el îi luă aripile și atunci ingerul se făcu o fata frumoasă ca soarele, încât limba omenească nu-i în stare a descrie frumșeta care o împodobia, caei până și haînele ei erău presărate cu flori, stele și fir de aur.

Se uită împăratul și întreg poporul la ea cu sfială, iar Ddeu o luă de mână și dișe:

„Copila mea! Tu vei rămână acuma pe pământ, și vei trăi numai pentru acest popor brav, care ține cu atâta credință la legea și împăratul său, și care afară de dușmani, griji, greutăți și necasuri, nu mai are nimic afara de tine. Tu sa-i fii mângăierea, na-dejdea și fericirea lui. Numele tău e Doina și ai menirea sfântă, de-a trăi cât lumea, fără ca sa îmbetrănești. — Vremea nu va avé putere asupra ta, și din ce vor trece mai multe veacuri, te vei face mai tineră, mai puternică și mai frumoasă.

„Glasul tău să fie glasul sufletului acestui popor. — Sa mângăie pe cei supărați, sa ajutē celor săraci, și ori unde vei fi tu, fericirea să fie cu tine.

„Inimilor tinere să le șoptești prima vorba de dragoste, și tu sa le stăpânești până la adânci bătrânețe.

„Lucreaza cu cei ce sânt la câmp, și cu cei ce stau în casa. Ajuta femeilor la tors, țesut și la cusut; petrece tinerii la oaste, și le da curaj și îndemnă-i la fapte vitejești și duca cere trebuința, strabate codrii și padurile până la peșterile cele mai

intunecate ale haiducilor, și învață-i cum să-și iubească țara și cum s'o apere de dușmani.

„Peste mai multe veacuri va veni un tiner, care Timpul se va numi — acesta va fi barbatul tău. El te va duce pe la curți împărătești și vei arată lumea sentimentele curate ale acestui popor, cărui multe nedreptăți i s'au făcut. În tot locul tu vei fi iubită, și cine te va cunoaște, te va legănă pe brațe. Tu inse numai atunci să fii deplin fericită și să strălucești în frumșete, când inima și tot sufletul tău va fi numai a acestui popor asuprit — și acum, rămăi cu bine, copila mea!” — și dicend aceste Ddeu, o sarută pe frunte și neteșindu-i pērul de aur, o întrebă dacă e indestulită cu chemarea ei?

„Oh! Doamne; îți mulțămese, că pe mine m'ai ales și mi-ai dat o chemare atât de frumoasă. Sânt mândră de ea, me voi silii să aduc mult bine și bucurie acestui popor, și me voi simți fericită numindu-me copila lui!” — și când găta Doina cu vorba iara se deschise cerul și lumina și focul cel sfânt încă odată străluci peste întreg pământul, pe urmă și scara de flori cu Ddeu dispară și lumea a rămas iară cum a fost, dar acum se aușeau niște cântece frumoase de ți-se topia inima de dor. Cântau florile și frunzele arborilor și le răspundeau codrii și isvoarele, de gândia că toată lumea plutește în bine și veselie.

Între astfel de cântece și voce bună se coborî împăratul cu Doina și oamenii săi de pe munte și fiecare simțea în suflet plăcere și indestulare.

II

Veac după veac trecut-au de atunci, ca și cum ai întoarce foile unei cărți, și Doina cu cât eră mai cunoscută cu atâta se facea mai voinică și mai frumoasă, încât vestea se ducea în lume de minunățiile ei și mulți muritori și-au batut capul sa-o câștige de nevastă, dar ea nu voia să știe de-acele, ci aștepta mereu să se implinească cele spuse de Dumneșeu. Și putea ușor aștepta, caei vremea cu cât trecea, cu atâta o întineria și o facea mai mladioasă și mai ușoară și i se parca că numai ea ieri venise pe pământ, de și multe șiruri de vomiei, cari îi purtasera dorul la inimă, erău acum moșnegi. Doina îi treceau anii ca clipele și precum eră vremea așa eră și traiul ei.

Când poporul eră cu voce bună și Doina eră veselă și plină de foc, iar când vedea jale și necaz, ea plângea alătura cu cei din giurul ei, — și eră și la bine și la rău cu ai săi.

Soarele când resăria, o află ținend coarnele plugului, pe cari cum puneă ea degetuțele brazda după brazda se tăia și nicei boii, nicei stăpânul nu simțiau foame, nicei obosală, ci ar fi întors întreg pământul cu o tăietură. Și nicei nu eră soarele de tot sus, când ea fugia în calea femeilor, cari aduceau merinde la câmp, și se prindea cu ele surata.

Doina eră la secerat, ea eră la adunat fân și ori unde eră, lucrul sporia vădend cu ochii, iar codrii și padurile resunau de cântece aci duioase sa frângă inima de jale, aci vesele și pline de dragoste.

Doina șoptia fetelor cine le nbeșee, și tot ea da răspunsul și fecorilor. Ea întelnuia inimile rubitoare; ea eră la ospet, la botez, și la ori ce praznic. Dumneșea ea începea hora, și când se învêrtia, chiar și bătrânilor îi eră draga și i facea sa mai simta odată

farmecul tinerețelor și toate se 'ntemplău întocmai cum a dis Dumnezeu.

„Doamne, Doamne, mult bine ne-ai dat, când ne-ai dat Doina!“ diceau mulți dintre bătrâni, și mulți dintre dușmani voiau să o câștige pe seama lor, sau să o prapădească de pe fața pământului.

Veacuri de-a rândul veniau bălauri după bălauri, ca să o 'nghită, și smei după smei să o răpească, dar nu eră putere pe sub soare, care ar fi putut nimici aceea ce Dumnezeu din cer a trimis unui popor, și astfel veacuri după veacuri se rostogoliau în drumul lor nesfârșit, în care vreme iară s'a făcut bătălie, și acum Doina cum prinse de veste că feciorii stău șiruri să plece, îndată sosi în mijlocul lor, și atunci fețele lor se înseninară, și feciorii, a căror mame, — iubite și surori plângeau de grije și necaz, se prinseseră cu Doina la horă și băteau pământul cu picioarele, ca grindina holdele, de gândiea că pleacă la nuntă nu la moarte, și tot cu voie bună au fost și 'n bătălie și cum se găta lupta, așa trudiți cum erau, iară se strîngeau în gîrul Doinei și atunci codrii și câmpiile răsunau de cântece, — de se dusesse vestea acestor soldați viteji și veseli.

Locul taberei eră un șes mare încongiurat de dealuri acoperite cu pădure deasă de brad, iar pe lângă șes alergă un pârîu sfătos ca un copil răsfat. De pe țărmurii acestui pârîu se uită Crăiasa adeseori la vitejiile soldaților — și se 'ntemplă că ceasuri întregi sta adâncită pe gânduri, plină de grije pentru craul și oștile lui.

Odată o apucă chiar sara tot pe acel loc, — și numai după ce încetase lupta, se hotărî să plece, dar atunci deodată s'audiră niște cântece atât de dulci și-atât de frumoase încât rămase înmărmurită, și cântecele acele deveniau tot mai frumoase și mai pline de durere, încât pătrunseră înima obidoasă a crătesei și ea începă a plânge, — și plângeau și crengile brașilor, și frunzele copacilor: plângeau florile pe lunci și paserile în crânguri, și codrii și pădurile și chiar și undele periiului suspinau în murmurul lor și când și când șoptiau încet numele crătesei.

„A dragă pârîule tu știi vorbi?“ dise crăiasa blând, — o atunci fii bun spune-mi ce cântece se aud acolo — sînt acele cântece omenești sau e cântecul pădurilor?“

„Sînt cântece omenești, stăpână — acolo e Doina!“

„Cine e aceea Doina? Și cântă ea mai frumos decît pădurea?“

„O, stăpână, Doina e o cântăreată măiastră, venita din cer. Ea e glasul sufletului unui popor întreg: Dumnezeu a trimis-o pe pământ“.

„Dumnezeu a trimis-o?! — audî minune! și n'as pută-o vedea și eu vre-odată?“

„Ba vei pută, dacă vei fi bună cu poporul, a cui fiica e Doina!“

„Voi fi“, — răspuse crăiasa — „dar spune-mi unde s'o aștept?“

„Aici lângă mine. Undele mele îți vor aduce întot minutul veste despre ea și povești minunate îți vor spune, numai să ascultî șoaptele lor“.

„La toate me supun, numai să pot cunoașce pe Doina“.

„O cheamă „Doina“ — ce nume frumos are! — Și e din cer venită, ah, abia aștept să o cunosc! — astfel vorbi crăiasa singură“.

III

Pe vîrfurile muntelui celui înalt pîna la nori, iară se făcuse lumină, cerul eră deschis și pe scara de flori se coboră o zîna. Când puse ea piciorul pe pământ, tot muntele se îmbracă în haină verde, și pe unde călea răsariau și infloriau sinziene, cimbru și bujor. Pasările cântau, isvoarele rideau vesele rostogolindu-se pe așternutul lor prunduit, ca niște copii sglobii și guralivi.

La poala muntelui un fluture cu mustetele sucite merse înaintea zinei, și după ce i-se închină pîna la pământ, o pofti să i-se sue în spate, că e vremea de plecare.

Zîna ascultă, și punend un frîu de aur pe capul fluturului, se suie pe aripele lui și sbură peste lunci inflorite și păduri înverzite, și într'o clipită ajunsese la isvorul nemuririi; de acolo umplu un ulcior, apoi plecă mai departe, pîna ce ajunsese într'o pădure mare de trandafiri. În mijlocul acelei păduri eră o casa zidită din lăcrimioare și viorele, și cu covoaară de tanaia și unu me uită“.

La ușa casei eră un moșneag albit de vremuri, culcat pe un pat de rosmarin.

Vedendu-l zîna, descălecă, lăsă fluturele să sboare pe la flori, iar ea se duse la moșneag, îi puse încet mîna pe umăr și dise: „Sus moșule! nu te face, caei bine știi eu că tu nu dormi nici odată!“

„Cine ești tu de știi așa bine?“ întrebă moșneagul.

„Vei vedea îndată, cine sînt, acum găta-te să vii cu mine. Dău m'a trimis să-ti spun că e vremea să te cununi cu Doina“.

„Nu se poate, draga mea, e prea tîrziu — sînt bătrîn, a trecut vremea“ răspuse moșul.

„Ce porunceșce Dumnezeu, toate se întemplă; acum nu mai dice nimic, ci gustă puțina apă din ulciorul acesta“, și dicend acestea, zîna îi întinse ulciorul adus cu sine.

Moșneagul abia înghiți de vre-o câteva ori, și îndată i se pără că un fulger îi atinge trupul, se scutură odată și peste o clipită se făcu iară ea de demult, vomic, tiner, cu plece lungi și fața rumenă, mlădios, sprinten și cu priviri petrunderoase.

„Acum me cunoșci?“ întrebă zîna zîmbind.

„A, tu ești dulce și iubita Tinerețe!“

„Eu sînt dragă Timpule! — vedî ca-ti mai aduci aminte de mine!“

„Acum ascultă: Dumnezeu porunceșce, ca numai decît să pleci să afli pe Doina și să o duci la crăiasa poveștilor“.

„Tu pleaca peste șirul munților ce se ved la marginea țării și intră în oaste. Luptă cu ostașii alăturca, că acolo e și Doina. Lucrul cel dintîi să-ti fie, să înfrîngeți pe dușmani, să faceți cînte țării, apoi plecați la curțile împărătesci, unde crăiasa ve va primii cu brațele deschise și ve va face nuntă mare, — iar acum Dumnezeu cu tine, dragă Timpule! Să umbli în pace!“

„Rămîi sănătoasă, scumpa mea prietenă!“ răspuse Timpul.

IV

Din seara aceea, de când a vorbit crăiasa prima dată cu pârîul, — ea a prins dragoste pentru el, și de aici înainte aproape în fiecare zi se ducea și cea-

suri întregi ședea pe țărmuri și ascultând poveștile minunate despre care șoptiau undele lui. Spuneau despre zine și despre sunci, despre tineri voinici și viteji, și despre babe vrajitoare; despre fetițe tinere cu părul de aur, și despre Feți frumoși veniți din alte lumi, urmând drumul dorului, și despre câte și mai câte fapte eroice sevărșite de împărați nesdravanți — și mai în fiecare poveste se spunea ceva și despre Doina — și așa vremea trecea presărând părul frumos al crătesei cu argint și împodobindu-i sufletul cu fel de fel de flori aurite, aduse din lumea visurilor. Undă după undă trecea spunând ceva nou, dar alergând cu vecinicul neastâmpăr spre infinita cale.

Crăiasa le petrecea cu ochii până le perdea din vedere, apoi se adância în gânduri și gândurile acele se țeseau, și din pânza lor eșiau tablouri frumoase, și cărți minunate.

Într-o zi frumoasă de primăvară se vedură pe cer niște fulgere ca acele, de gândia că arde lumea și numai de odată se auzira valurile pârului făcând loc printre stânci, de gândia că tot pământul a înviat și fel de fel de glasuri de bucurie veniau cu apa, iar pe urmă se auzi glasul unei unde, care strigând să-i facă loc, mergea drept spre crăiasa și când se apropiă de ea, îi dete un pahar plin cu suc Dumneșcesc, care ardea cu flacăra și care se numia paharul nemuririi, apoi cu glas tremurător grăi unda:

„S'a închinat Timpul de sănătate și a trimis Măriei-Tale darul acesta, care are putere, ca în veci să ardă și din veac în veac să lumineze, — și lasă vorbă Măriei-Tale că a aflat pe Doina și mânc vor sosi la curțile Măriei-Tale. Semnul când sosește va fi, — cântecele ce le-ai auzit Măria-Ta când ai vorbit prima dată cu pârul“.

Și cum a auzit crăiasa astfel de vorbe, s'a dus acasă și a făcut pregătiri mari ca de nuntă, apoi în ziua următoare când se zoria de ziua a mers aproape de pâr și pe când cerul de la răsărit se tîvia în aur, se auzira glasuri de bucurie, pădurile erau scaldate în lumină, iar din acea lumină răsări Timpul aducând pe Doina de mână.

Când îi vedu crăiasa, o podidira lacrimile; — le eși înainte, îi cuprinse cu dragoste și le sărută fruntea la amândoi, apoi între cele mai frumoase cântări merșeră până la curțile cele frumoase — unde se puseră la masă și benchetura și se bucurară, bucurie ca aceea, de se duse veste peste noue țări și peste noue mări, — iar când erau pe la mijlocul ospetului se ridică Doina, și scoase din sân o cunună cu foi late de aur și Timpul o puse pe fruntea crătesei grăind:

„Stăpână! — Aici în cununa aceasta e împletită dragostea unui popor, care se uită la Măria-Ta ca la un soare binefăcător, și se închină Măriei-Tale cu umilință și iubire.“

„Numele Măriei-Tale va fi săpat cu litere de aur pe altarele Națiunii noastre și din veac în veac va străluci cum se cuvine Măriei-Tale, care nu numai pe lumea aceasta este crăiasă, ci și în lumea aceea frumoasă — a gândurilor“.

Crăiasa mulțumi, apoi cu glas blând întrebă: „Bine, dragii mei, dar acum să-mi spuneți cum se numește poporul vostru?“

Când rosti crăiasa vorba aceasta, atunci se luminară toate curțile și flori de cele mai frumoase că-

deați din văzduh, încât toată lumea părea o grădina mare — și când încetă ploaia, s'auzira tara cântece, ca și cum tot pământul ar fi viu — și atunci eșira toți de la masa, afara în liber și vedura cum cerul era deschis și din înălțime se auzi un glas dicând:

Vrei să știi poporul? — Întreaba a eu e Doina?

Câmpeni 1898.

MARIA CIOBAN.

De voești...

*De voești s'ăi zile bune,
Traiă cu tihnă, liniștit:
Stinge-ți ori ce pasiune
Ce-ai simțit.*

*Maț cu seamă, dintre toate,
Te fereșce de amor,
Căci acela mi te scoate
Plin de dor.*

*Diua noaptea te frământă,
N'ăi o clipă, nici un gând:
Și petreci o viață frântă,
Suspînând...*

*Dar de-ți stingi iubirea 'n viață,
Care 'n lume te-a născut,
Ștergi ce țarăș te resfată
Mai plăcut.*

*Dacă dorul te munceșce
Și te sbuciumă necăjit,
Dorul te și respălăteșce
Însutit.*

*Un suris, un strîns de mână,
Său o șoptă de amor,
Te desmărdă și te 'ngână
Vrăjitor.*

*Uită durere, supărare,
Tot ce 'n lume-ai suferit
Și te simți atât de tare
Fericit!*

IOSIF VULCAN.

SALUTAREA ANULUI NOU.

Din juneța lui Eminescu.*

— Amintiri. —

Onorata adunare generală!

Conferența mea.

Într'una din primele ședințe, când avui onoarea a suplini în comitetul dvoastre pe regretatul nostru cassier, fiind de față și veteranul nostru președinte, dl Iosif Vulecan, me luă gura pe dinainte și întrebă-mă unde trebuie să se anunțe cineva, dacă voeșce să țină vreo conferență la adunarea generală?

„Foarte bine, mi s'a răspuns, dorești să ții o conferență? despre ce? se anunță la dl președinte. Să luăm notă în procesul verbal?“

Pardon, dlor, nu luați în procesul verbal nimic. Fac numai întrebare. Dacă voiți pute, înțeleg, dacă-mi vor permite împreguările, bucuros aș scrie ceva.

Nu trecu mult după aceasta și iată, cetesc în prețuita „Familia“, că dl Petrescu s'a anunțat cu o prelecție pentru adunarea generală și că va ceti-o în persoana.

Nu ținusem cont că în sinul comitetului se află și un stimabil domn redactor.

Eram prins.

N'aveam ce face.

Am trebuit să me gândesc asupra obiectului conferenței.

Timpu' înaintă. Adunarea generală tot mai aproape.

Uitasem eu totul de obligamentul la care me îndatorase anunțul din „Familia“. Ocupațiunile pentru subsistență și necesurile vieții, te fac să te gândești numai la ziua de astăzi. „Cu sudoarea feții ai să câștigi pâinea ta“.

Vedându-mă strimtorat, îmi aduc aminte că între manuscrisele mele am ceva și despre Eminescu.

Eurica!

Nu sunt lucruri extraordinare. Me măgulesc înse a crede, că ele nu vor fi de prisos. Erau menite a se publică încă pe la anul 1891, dar au ramas uitate în cartioanele mele.

Eminescu repausase în 15 iunie 1889.

Pe atunci toate diarele româneșci aduceau știri despre el, știri din viața lui și aprecieri asupra seriilor lui.

Între altele se dicea și se susține până astăzi, că Eminescu a studiat și în Blaș.

Așa scriu toți biografii lui.

Eu studiam în Blaș pe timpul când a fost Eminescu acolo și-mi aduceam foarte bine aminte despre el, dar ca să fiu mai sigur am întreat și pe alți conșcolari ai mei, ca să vâd, ce-și aduc și ei aminte de pe atunci.

Răspunsurile primite au confirmat, se 'nțelege, cele ce șcieceam eu despre Eminescu.

A studiat Eminescu în Blaș?

Eminescu, după cât îmi aduc eu aminte, a sosit la Blaș în primăvara anului 1866. Eu terminam atunci clasa V gimnasială și eram numai cu un an și ceva mai mare ca Eminescu.

„A venit un student din Cernăuți“, diceau studenții, „care a studiat 3 clase gimnasiale și pe urmă

* S'a cetit în adunarea generală din Seliște a Societății pentru fond de teatru român.

a stat în Cernăuți 2 ani de zile și a cetit întregă biblioteca gimnasială!“

Se vorbiă că vrea să studieze și să depună examen pe 2 clase gimnasiale.

L-am și vedut cu manuale de fizică și matematică. Studiile acestea, dicea el, că îi sânt grele și nu se putea împacă cu ele.

Acum patru ani, cercetând Blașul, am căutat cu bătrânul profesor I. German toate procesele verbale ale corpului profesoral și toate protocoalele de înscriere ale școlarilor de pe timpul acela și am constatat, că Eminescu n'a înaintat nici o petiție către corpul profesoral, ca să-l admită în vre-o clasă, sau să-l admită ca student estraordinar și nici nu s'a înscris ca ordinar pe nici o clasă.

Ce făcea Eminescu în Blaș?

Cetiă eu ziua de cap tot ce-i veniă a mână, indiferent: carte de școală, știință, literatură... cu un cuvânt tot. Gândiai că vrea să înghită toată știința din lume. Eu însuși îi dădeam cărți din biblioteca dlui preposit, pe atunci profesor, I. M. Moldovan.

Noaptea, peste vara, dormiă de multe ori sub streșina mănăstirei și pe câmp, afara de Blaș, lângă lacul numit Chereteu.

În cuartir ședuse la o veduvă Mânfoaică din strada Otelului Național, unde găzduisem și eu anul dintâu, când am mers la Blaș.

Studenții vorbiău că Eminescu mănâncă multă pâne și poame, cu deosebire prune.

Odată se vorbiă că l-ar fi sosit de la părinți 5 galbeni, că s-ar fi cumpărat un sac de grâți, pe care l-a dus la moara, l-a măcinat și a lăsat sa-i facă un cuptor întreg de pâne.

În Blaș a publicat în „Familia“ câteva poezii și traducerea „Lantul de aur“, lucru care l-a încântat pe studenții.

În general, îl țineam de băiat cetit și ne prădeam de multe ori la disputa cu el din literatura și altele. O singură data nu l-am vedut manios ori iritat în disputele noastre, cu toate că de multe ori, numai făcă așa din pedanterie, susțineam câte o absurditate, ca să-l necăjim. El totdeauna rămânea domol și zimbiă ca și când ar fi vrut să dică: „ce șciii voi?“

În literatura românească eră pretotindenea acasa. Poetii îi avea în degete și-i caracterisă pe fiecare.

O poezie inedită a lui Eminescu.

Grigore Dragoș, un conșcolar al meu, care eră cel mai vârstnic din clasă și mai copt la minte, din care causă îl și numiam filosoful, îmi serie o epistolă foarte interesantă relativ la Eminescu. Pentru caracteristica ei o reproduc întregă aci.

Iată cuprinsul:

„Iubite frate N. Vedând că te interesezi de soartea lui Eminescu din trecut și că nefind în stare a-ți da ceva informațiuni mai detaliat despre soartea lui din acele timpuri, am aflat de bine ca să amân cu răspunsul, cu scop, ca să convin eu unul și cu altul din acest ținut, cari au studiat la Blaș pe timpul nostru. Mi s'au dat diferite ocațiuni de a conveni cu unul și cu altul din ținutul Bistriței și al Năsăudului, dar pe lângă toate așteptările mele, nu am putut ajunge la nici un rezultat. Nici unul nu mi-a șciut da ceva informațiuni despre dânsul.

„Așa dar după atâta trăgânare și amânare. am

ajuns acolo de unde am pornit, de a nu-ți pute scrie mai nimic despre dânsul.

„Cunoștință mai de aproape cu dânsul am făcut înainte de a părăsi el Blașul cu vre-o 4—5 săptămâni. Așă dară din periodul ultim pot să-ți scriu ceva despre dânsul. Eminescu eră un junc compact, fața brunetă, ochi negrii, pâr mare, retezat, se tragea în negru, voce groasă bărbătească. Om închis de la natură. Umblă mai mult tot singur . . . Semnele desparațiunii se arătau în față, în umblet, în vorbă, în ordinea vestmintelor de pe dânsul etc. Imbracămintea lui constă din un roc negru, pantalonii negri, papuci, palarie neagră, dar toate acestea trecute . . de vechi . . pline de pulbere și de toate necurăteniiile. Umblă nespelat . . , negreblat . . cum se dice. Eră foarte indiferent, cum îi stă pârul, cum îi stați vestimintele pe dânsul . . pline de scame . . Pe scurt eră om escentric. Avea apariția unui om vagabund și pare-mi-se de așă il ținea și corpul profesoral din Blaș, cu atât mai vârtos, că el avea mare antipatie față de studiile gimnaziului, cari recereau esactitate și încordare mare. De aici a urmat, că în Blaș n'a făcut nici o ispravă. M'am scaldat mult cu dânsul și acolo în apă îl și lasam.

„Mâncă multe poame, dar le mâncă de foame. Flămândiță cu diua de cap. Nu eră mirare, că eră așă desperat. Îmi spunea, că are niște frați, cari îl mai ajutați câte cu ceva. Din compătămire mi-am fost pus ochiul pe el și-l mai imbucătăriam câte cu ceva, că, după cum șei, eram credinciar la masa profesorilor și când imi mai remănea câte ceva, îi dam. Mi se rupea inima de milă, unde-l vedeam, cum umblă de destrămat și flămând în periodul ultim, că mai înainte nu șei pe unde a stat și cum a trait. „Nu ț-a mai ramas ceva?“ imi dicea sârmanul cu o față palidă plină de compătămit. Mai bine de o lună l-am ocrotit pe la mine. Veniă seara, cină și se suiă în podul grajdului de la seminar și acolo se culcă încalțat . . imbrăcat . . se sculă târziu, plin de gozuri etc. Cum se sculă, mergea, de nu-l mai vedeam cu ochii, până-l rupea foamă. Și, de a scris ceva revoltator, nu e mirare. Nu șiea sârmanul, că ce bine mi-ar pute face în semn de recunoștință. Pentru ultima oară, când a venit la mine, l-am veđut plângend. Ce-a avut, ce n'a avut, nu șei, destul că în semn de recunoștință, mi-a donat toată averea sa, care a constat din „Lehrbuch der Poetik für höhere Unterriehs Anstalten, wie auch zum Privatgebrauche“ von Dr. Friedrich Beck, München 1862.

„Cufundat în cugete se pune la masa, apuca o peana și pe foaia alba din aceasta carte serie următoarele:

„Spre suveniru frateiui Gregoriu Dragoșiu

M. g. Eminescu
din Ipoteșci.

Apoi devenind din ce în ce mai profund, pe pagina a doua, scandând pe degete, continuaă:

1. Dacă vreodată în lunga-ți cade
Te-î simți, frate, nenorocit,
Pieptul în chinuri, inima 'n jale,
Viața-ți de lacrimi o tristă vale,
Ochiu-ți în plângeră de dor răpit.
2. Când fără soarte, fără de nume,
Te-î vedă singur . . . despretuit,

Un singur suflet nu-î avé-n lume,
Luptând cu-a vieții valuri în spume,
Un suflet, care te-ar fi iubit.

3. Când fug amicii de lângă tine,
Când plângi de soarte-ți trist, părăsit.
Gândeșce atunci și tu la mine,
Nici eă în lume n'o duc mai bine,
Și eă sunt, frate, nenorocit!*

M. g. Eminescu¹¹.

Mai târziu am scris amiculu Dragoș, să-mi trimita poetica, în care a fost scrisă poesia aceasta. Aveam de gând sa o fotografiez.

Întemplantarea neindurată a vrut să nu mi se implinească dorința. Pachetul, pregătit să mi-se expedieze, a dispărut și nu s'a gasit până în diua de astăzi.

(Va urmă.)

PETRA PETRE-CU

Poesii populare.

Vașcoi-Drăgăneșci, Bihor.

Voie bună mi-am luat,
De la oamenii din sat,
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori,
De la feciori, de la fete,
De la grădina cea verde.

Nime 'n lume nu se 'nșală,
Ca feciorul când se 'nsoară,
Prinde patru boi la car,
Și prinde a merge după-amar.
Când aproape e de joă,
Aduce amarul înapoi,
Îl jură popa pe carte,
Să trăiască pân la moarte,
Și prinde patru boi la ruda,
Și-și aduce multă trudă.

O! ce am ajuns Doamne,
Că toate fetele-s doamne,
Cu papuci și cu bușoane,
Părintii le mor de foame.
Fetele sânt ca păuni,
Mălăiul cu 3 sloți bun,
Toată fata e 'mpenată,
Mălăi nu-î să 'mbuce-odală,
Toată fata e imprimată,
Pită nu-î să mănec-odală,

Penele* de peste col,
Scoboară grăul din pod;
Poate fi mândra frumoasă,
Podul țese — podul coase.

Cătă-i lumea 'mpregiur,
Nu-î căne ca omul sur,
Cum vede nevestele,
Își suce mustetele.

VASILE SALA

* Pene le dice 'n Bihor la brodării.

Clopotețul.

Ai crede că și clopotețul de la ușa dtale are fiziologia sa proprie? Adică nu tocmai clopotețul, ci indiviții cari-l trag fac aceasta fiziologie. În adevăr îți dai seamă, dacă ai puțin urechia deprinsă sa asculte, după zănganitul clopotețului, ce fel de individ este acel care cere să-ți calce pragul casei.

Să notăm aci câteva moduri de zănganire a clopotețului.

Sunare foarte scurta și abia sensibilă: e a unui sfios, modest, care se simte inferior și nu în drept de a tulbură liniștea celor din casa. Dacă nu i se deschide ușa după prima sunare, lasă interval lung până la o a doua și pare că se 'ntreaba de trebuie sa mai sune odată.

Așa sunat-am eu în ziua când fiind încă școlar la liceul din Iași, m'am dus după cererea lui, să me presintă lui Vasile Alexandri, care voi sa cunoască pe autorul unor mici lucrări publicate în calendarul Buciumului, între care „Șetrarul Gurluescovier”.

Sunare lungă și repetiția fără de nici o nevoie violentă: precede intrarea în casa-ti a unui individ, care se crede ceva superior tie. Asemenea individ sună violent și repetiț, ca sa-ți anunțe ca-ți vine o vizită, care nu poate sta nici un moment în anticamera dtale.

Grozav se potrivește inse sunarea acestor clase de oameni cu aceea a indiviților inconșienți de situațiunea lor socială, ori cu a slugilor... Feciorul din capra trăsurei dtale nu suna altfel la scara când mergi la visite.

Tot așa sună comisionarul de strada, grabitul factor postal, factorul postal care-ți aduce un mandat, mai ales știind ca o sa capete bacșis...

Greu este a defini sunătura unui creditor. Când ești un datornic cinstit, cunoscut ca plătești polița la timp, clopotețul sună astemperat și scurt ca sub mâna unui om de treaba, care n'are sa-ți aduca supărare și care e convins ca n'o s'o aiba nici el de la dta.

Creditorul cu grija despre plata datoriei are două moduri de a sună: scurt de și nervos când știe ca servitorul dtale e 'nvețat sa-ți spuna ca domnul nu-i acasa. Sună scurt, ca sa nu primești ca e vizita unui creditor. Sună lung, violent și obraznic, dacă nu l-ai primit în vre-o două rânduri ca sa-i plătești datoria. — Și ca și când clopotețul nu-t de-ajuns sa-ți vestească ce jiganie e la ușa, el mai adaugă la tarabonul clopotețului tarabonul gurei sale.

Sunt casuri în care clopotețul se suprima. Ce plăcute sunt acelea! Un ghițer cu magheran la ferastră, un stor ridicat pe jumătate, ori o panglicuța colorată atârnată de vasistasul ferestrei îți spun, mai eloquent decât gura feciorului, ca n'ai nevoie de clopoteț ca să intri, ca-ti acasa doamna, ori ca nu-t acasa domnul. Barbatul gelos și barbatul cum sa-l numim? gentil, care nu vrea sa supere pe amicul cucoanei, nu suna clopotețul. Gelosul vrea sa surprindă, cel...

gentil nu vrea să te incomodeze... Amândoi iau calea scării de din dos, scara de serviciu fără clopoteț. E vechiu proverbul: mâta cu clopoteț nu prinde șoareci.

Unii din cei cari sună la ușa noastră au ei ținut clopoteț la cap. Aceștia sună alandala ca și mințea lor.

Sunătura omului cu minte este potolită și nici prea lungă nici prea scurta, atât cât trebuie ca sa fie audita de cei din casa.

Dar este și fiziologia clopotețului:

Clopotețul are mare funcțiune în viața omului.

Până mai daunași talanca când o audiești îți vestiești ori apropierea unei cireți de bot sau niscuiva bot-eri sosind cu surugii.

Când poporul se sburlă asupra guvernelor ori a domniei, tragea clopotele de *dandana* într'o usna.

Când intră în capitala domnie noua, sunau clopotele de la biserici. Tot clopotele vai suna ora ultima a lucrării dtale noi, dacă nu ești de legea lui Moisi ori a lui Mahomed.

Schiller a scris „Die Glocke” iar mahalagioaica are gura clopot și presa, alta mahalagioaica, în dilele noastre trage clopote resunatoare la ocaziunile când ține sa-i fie audit glasul.

V. A. URECIUĂ.

Haralamb G. Lecca.

— Portretul pe pagina primă. —

Intre tinerii nostri scriitori cu talent, bine cunoscut și dincoloarele revistelor noastre, dl Haralamb G. Lecca ocupa un loc de frunte. Credem dar a face o plăcere publicului nostru cetitor, presintându-i portretul pe pagina întâi a numărului prezent.

Drept apretiare a activității sale literare, lasam sa urmeze aici următoarele schițe.

S'a nascut în 1873, în Caracal. E fiul unui maior de cavalerie, care-l îndemnă sa-și ia o cariera sigură. Pornind de la acest indemn, pleacă la Paris sa studieze medicina. Incepe bine, trece două examene cu note splendide, lucrează în serviciul doctorilor Championniere și Robin, și după o vacanție de resgândire, renunță la medicina.

Remas în țara, se 'ndruma pe calea literelor. Prima publicație, e o poezie aparuta în „Revista Noua”, de sub direcția dlui Hasdeu. În 1895, tipărește întâiul volum de versuri, intitulat „Prima”. Tot ant în urma, după ce tipărise în „Biblioteca pentru toti” o traducere în versuri și cinci poeme originale, da la lumina „Secunda”, lucrare respalita cu premiul Adamachi al Academiei Române.

Ca autor dramatic, debutează în 1896 cu o poema dramatică în 3 cânturi, „Bianca”. În 1897, presinta publicului bucureștean o comedie „Stâlpi statului”, jucata cu neîntrecut succes, și anul trecut, cu „Casta-Diva”, capeta loc printre cei dintâi scriitori români. Succesele îi dau avânt la munca și, cu rivna de a merge mai departe, scrie „Jucătorii de carti”, lucrare prezentata anul acesta Academiei, re-presentata în fața celui mai ales și entusiast public, ale carui aplauze atrag atenția dlui ministru de instrucție, prin recomandarea caruia regele Carol îl decorează cu Bene-merenti cl. I.

Lucrează acum la o noua comedie de moravuri:

„Suprema forță” și e secretar literar al dlui director general al teatrelor din București.

Aceste schițe și succesele sale de pân' acuma ne arată, ca principalul său teren de activitate este literatură dramatică. Aici publicul așteaptă de la talentul său multe și valoroase lucrări, menite a ridica dramaturgia română.

Dorim din inimă ca speranțele aceste să se realizeze.

Salutarea anului nou.

— La ilustrația de pe pagina 5. —

Un tablou alegoric. Artistul a voit să înfațoseze ideea, că cu ce bucurie întâmpina fie-cine anul nou. Tot ănsul și-l împănă o fecioară frumoasă, care aduce tuturora împlinirea dorințelor, veselie și mulțumire generală. De aceea care de care se silește a-i face o primire cât de entusiastă. Ugeri și zibe fantastice o împresoară de protoindeni pe ea, care își face intrarea triumfală în mijlocul devoțiunii obștesce.

LITERATURĂ.

Sciri literare. *Poetul Coșbuc* va scoate în curând la București o nouă lucrare, intitulată: „Fapte și vorbe românești”; se va tipări cu cheltuiala ministerului instrucțiunii publice și se va împarti gratuit bibliotecelor populare. — *Dl. Grigoriu Pletos*, profesor la gimnaziul din Naseud, a scos de sub tipar partea a doua din „Propedeutica filosofică” pentru învățământul secundar. — *Dl. Alexandru Ghica* a scos la lumină în București, ca toșă de licență în teologie, o lucrare intitulată: „Viata și activitatea arhiepiscopului și mitropolitului Andrei baron de Săguna”.

Din scrierile dlui Ioan Pop Reteganul a apărut broșura a doua a volumului prim, publicat sub titlul de „Novele și schițe”. Aceasta broșura cuprinde următoarele lucrări: Nenea Alec, Popa Toma, Salvina, Susana cea nebună. În Ioan Pop Reteganul, unul din cei mai neobosiți scriitori populari ai noștri, în aceste lucrări ale sale încă ne conduce în mijlocul poporului, de unde ne scoate la iveală câteva episoade reale, înse totdeauna morale și ne arată prin ele drept învățătura niște pilde vrednice de urmat și niște greseli de îndreptat. Citirea lor se recomandă în deosebi cărturarilor de la sate, cari stau în nemijlocită atingere cu poporul, pe care îl conduc. De vândare la autorul în Sibiu.

Din „Enciclopedia Română publicată de dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii, a apărut fasc. XVIII, care cuprinde articole de la „Heliotropium” până la „Hypochondria”. Dintre numeroasele articole ale acestui fascicol remarcăm: Articole de interes special românesc: Hentia, Hepites, Herescul, Herăstrau, Hodoș-Bodrog, Hodoșiu, Holban, Hora, Horia, Hotin, Humedoara (cu 2 ilustrațiuni), Hunyadi, Hurmuzachi (dr. I. G. Sbiera), Huru (Oneiul), Husi, Hușan. Biografii străine: Herder (M. Străjan), Herodot, Hofer, Homer (M. Străjan), Honterus, Horatius (M. Străjan), Hugo Victor, Humboldt, Hus, Husiți (Iarnik). Art. de geogr., istorice, științifice: Hertego-

vina, Hertzian, resumatorul, Hessa, Hetecni (Aguletti), Hieroglyfe (T. Antonescu), Hohenzollern, Hughenoți, Hydrocarbune, Hydrogen, Hydrotherapia, Hypnotism, etc.

Pentru memoria lui Avram Iancu. Sub acest titlu a publicat dl dr. Amos Frâncu la Sibiu: Apelul dat către ministrul de interne Desider Percezel, în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Cu patru adrese. Venitul curat e destinat pentru înfrumșetarea cimiteriului din Tebea.

Cărți de școală. Din Gherla primiram de odată două cărți aparute în tipografia diecesana de acolo. Prima e „Gramatica limbii române pentru școlile inferioare”, prelucrata după sistemul fonetismului moderat. Cu aprobarea Prea Veneratului Ordinariat diecesan, de Ioan Papiu. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Proprietatea tipografiei diecesane. — A doua: „Abecedariu pentru școlile confesionale gr. catolice din diecesa Gherler”. Compus cu aprobarea Prea Veneratului Ordinariat diecesan. Edițiunea IX, strafornata. Proprietatea tipografiei diecesane.

Protocol. A eșit de sub tipar la Arad, din tipografia diecesana: „Protocolul adunării generale a IX a Reuniunii învățătorilor români de la școlile populare confesionale din protopopiatele: Arad, Borșineu, Buteni, Chișineu, Halmagi, Radna și Siria, ținută în Moneasa la 15 și 16 iulie st. n. 1899. Edițiunea Reuniunii.

O piesă nouă A a... Done eumetre” comedie originală... rul nostru dl N. Burlan... fost jucată anii trecuți... Național din București.

Revista universității din București. Studenții facultății de litere și filosofie de la universitatea din București vor scoate în curând o revistă interesantă, care va face mult pentru instruirea publicului dornic de a se cultiva. E vorba de a publica toate prelegerile profesorilor de la această facultate. Astfel nu numai studenții vor avea un mai bun mijloc de a urmă cursurile, ei și toți aceia din departare cari ar voi să-și completeze cunoștințele.

Diaristic. „Revista Orăștiei” anunță, că nu mai are să apară, din cauza că „Reuniunea economică” de acolo va scoate și ea o foaie și astfel publicul n'ar pute susține două foi. Încetând, dorește ca publicul cetitor să deie macar acelor foi sprijinul dorit. Titlul aceleia va fi: „Bunul Econom”, redactat precum aflam de dl Ioan Moța. — *Bunul Econom* a și apărut, ca organ al Reuniunii economice din Orăștie, cu un cuprins foarte variat și interesant, scris anume pentru priceperea poporului. Comitetul de redacție e compus din dui: dr. Ioan Mihai președinte, dr. Stefan Erdélyi, Ioan Mihaiu, D. David și Constantin Baicu membrii. Proprietar și editor dl Ioan Mihaiu, redactor răspundător dl Ioan Moța. *Biserica și Școala*, organul eparchiei aradane, care au apărut sub redacția dlui dr. G. Proca, de la anul nou e redactată de dl Vasile Mangra, în urmarea dispoziției Pr. SSale părintelui episcop Iosif Goldiș.

Noua Revistă Română, pentru politica, literatură, știință și arta, sub direcția dlui C. Radulescu-Motru, în București, a apărut și am primit-o tocmă în momentul d'a pune foata sub presă. Are un cuprins foarte bogat și interesant, având și două suplimente, unul literar, altul satiric social.

TEATRU.

Teatrul Național din București. Dșoara Agata Bârsescu, în „Romeo și Julieta”, ce s'a dat în beneficiul seii, a avut un succes care a covârșit pe toate cele de până acuma. La esirea din teatru, tinerețea universitară i-a făcut o manifestație frumoasă și impunătoare. Căii de la trasura artistei au fost deshamate și cupeul a fost dus de studenți până acasă, în urale și strigate de „trăiască Agata Bârsescu!” Manifestanții purtau fațe aprinse în gurile cupeului. La deschidere, în fata otelului, un student a adresat marelui artist o cuvântare caldă, la care ea, plină de emoție, a mulțumit, dîcînd între altele: „De acum nu voi mai parasî România!”

Dșoara Agata Bârsescu la Sibiiu. La 4 ianuarie st. n. an. e. dșoara Agata Bârsescu a debutat pe scena teatrului german din Sibiiu în „Turandot, prințesa din China”, care s'a jucat în beneficiul regelui Berthold Held; apoi s'a întors la București, unde în curînd a debutat în „Odette” de Sardou.

Reprezentăție teatrală și concert în Caransebeș. Societatea română de cîntări și muzică din Caransebeș a aranjat în ajunul anului nou, în sala otelului „Pomul verde”, reprezentație teatrală și concert cu concursul dșoarelor Irma Nenestean, Ana Petria și Valeria Têrziu. Programa: „Soare cu ploaie”. Comedie într'un act de Iosif Vulcan. Persoanele: Olga Clitan, vêduva tinera, dșoara Valeria Têrziu; Lina, de 15 ani, Tița, de 14 ani, Mimi, de 12 ani, ficele ei, dșoarele Agrafina Dumitrescu, Adela Mihály, Iulia Montresor; Maria Bradescu, Ana Petria; Profîra, ficea ei de 16 ani, dșoara Irma Nenestean; Pantelimon, fiacau tomatie, dl Ioachim Alionte; Dumbravescu, proprietar, dl Gheorge Bona; Dușan, negustor, Ioan Roșca; Ionel, student de liceu, Pavel Suru; Contele Klapatinsky, Daniil Pêrvulescu; Un chelner, Andrei Jula. **Concert.** 1. „Suspînul Românului”, cor de barbați de I. Vorobchievicî. 2. „Lelea viteaza”, cor mixt de G. Musicescu. 3. „Puneti floare”, aranjată pentru cor de barbați de V. E. Nejedly. 4. „Ileana”, cor mixt de G. Musicescu.

Producțiune declamatorică-teatrală în Sighișoara. Inteligența română din Sighișoara va aranjă în 2/14 ianuarie, în sala de la „Gewerbe-Verein”, o producțiune declamatorică-teatrală, cu urmatorul program: 1. „Prima rochie lungă”, monolog de Iosif Vulcan. 2. „Clevetier”, cîntecel comic de V. Alexandri. 3. „La oglindă”, poezie de G. Coșbuc. 4. „Leac pentru soacre”, comedie într'un act de Trocarîu. După teatru urmeaza dans.

Concert și reprezentație teatrală în Deva. Corul bisericii gr. or. române din Deva a dat la 7 ianuarie n. (a doua zi de Crăciun) un concert de coruri și solo, după care s'a represintat comedia localisată: „Trei doctori”.

Concert și teatru la Brașov. Societatea „Lumina” a sodalilor români din Brașov a dat a doua zi de Crăciun un concert și represintăție teatrală, jucînd „Ostenii în Iași” tablou într'un act de G. D. Georgiannu.

Concert și reprezentație teatrală în Seliște. Corpul învățătoresec de la școala română gr. or. din Seliște a aranjat acolo a doua zi de Crăciun un concert, de cîntări și declamațiuni, după care s'a jucat comedia „Trei doctori”, localisată de dna Virginia Vlaicu. După teatru dans.

Reprezentăție teatrală în Sebeșul-săsesc. A treia zi de Crăciun s'a dat în Sebeșul-săsesc o reprezentație teatrală, jucîndu-se piesele: „Vecinătatea periculoasă” după Kotzebue și „Un om bucluc” după Michel și Labiche. După teatru a urmat dans.

Producțiune declamatorică-teatrală în Șard. Școlarii gr. cat. din Șard au ținut în ajunul anului nou o producțiune declamatorică-teatrală, cîntînd și declamînd. S'a dat apoi „Mama Anghelușa” cantoneta de V. Alexandri și comedia „Vecinătatea periculoasă”.

Producțiune teatrală în Poiana. Inteligența română din Poiana va aranjă duminică în 2/14 ianuarie producțiune teatrală în localul școlii de fete de acolo. Se va jucă „Arvinte și Pepelea” vodvil într'un act de V. Alexandri, „Remașagul” proverb într'un act asemenea de V. Alexandri și se vor declamă doue poezii.

MUSICĂ.

Reuniunea română de cînt din Năsêud a dat în ajunul de Sîn-Vasiiu un concert cu următoarea programa: 1. „Colinda”, cuartet de G. Dima, cor mixt. 2. „Un dor”, cuartet de H. Heine, cor mixt. 3. „Prima rochie lungă”, monolog de Iosif Vulcan, predat de dșoara Elena Tofan. 4. „Tot tr-am țin mîndro”, sextet aranjat de Emil Ștefanuț, cor mixt. 5. „Remă sănătoasă”, cuartet de G. Dima. 6. „Portretul”, duet aranjat de E. Ștefanuț, exec. de dșoarele: Emilia Mischinger și Ana Filipan, accomp. cu pian de dșoara Lucreția Moisil. 7. „Cucule cu pama sura”, cuartet de G. Dima, cor mixt. 8. „La oglindă”, monolog de G. Coșbuc, predat de dșoara Letiția Muresianu. 9. „Pușorul”, cuartet aranjat de E. Ștefanuț, cor mixt. Dans.

Concert în Recița-montană. Reuniunea română de cîntări și muzică din Recița-montana arangeaza duminică la 9/21 ianuarie concert în sala otelului Klement. Se vor cîntă coruri de Humpel, Ștefanescu, I. Vidu, Demetrescu; se va represintă „Cisla” scenă comică de C. Porumbescu, cu acompaniament de pian. După concert va fi dans.

O romanță nouă. Tinerul nostru componist, dl Iustin Cl. Iuga, a scos la lumina o nouă compoziție: „Resignare” romanță pentru voce și piano, cuvînt de Ioan Seurtu. Didacție dșoarei Valeria Roșescu. Editura autorului.

O nouă reuniune de cîntări. Ministrul de interne al Ungariei a aprobat statutele Reuniunii gr. e. române de cîntări, „Concordia” din Oravița.

SCULPTURĂ.

Monumentul lui Mircea-vodă. Diarele bucureșcene scriu, ca la Tulcea, pe lînga monumentul reanexarî Dobrogei, se va ridică înca unul, represintînd pe Mircea-vodă. Statua va fi de bronz, lucrata de sculptorul Balăcescu. Ambele monumente se vor inaugura în aprilie viitor.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Din eparchia Aradului. Părintele ieromonac V. Mangra a fost chirotesit de către Pr. Ssa episcopul Iosif Goldis, în ziua prima de Crăciun, întru protosinced.

Doctori noi. *Dl Octavian Popescu* a fost promovat de universitatea din Cluș la gradul de doctor în științele juridice. — *Dl Victor Persina* a fost promovat la aceeași universitate doctor în științele de stat.

Dl Nicolae Ionescu din Iaz, lângă Caransebeș, a fost promovat la universitatea din Cluș doctor în științele juridice.

Monografia gimnasiului gr. or. român din Brașov. Din incidentul jubileului de 50 de ani de la înființarea gimnasiului român din Brașov, s'a pus în lucrare o monografie istorică a școalelor române gr. or. din Brașov. Monografia aceasta va da și o listă completă a tuturor, cari au făcut acolo examenul de maturitate, indicând la fie-cine poziția sa socială de astăzi. Pentru ca lucrarea aceasta să se poată servi fără de greșeli sau lacune, dl Virgil Onițiu, directorul aceluia gimnasiu, roaga pe toți aceia cari au făcut examenul de maturitate la gimnasiul gr. or. român din Brașov, ca să-i comunice pe o carte de corespondență pozițiunea socială și ubicația lor.

Album de Liturghii. Prințesa Maria G. A. Sturza-Miclausșan a scris într'un album toate duminicele liturghii. Ele sânt scrise cu litere colorate și pe fiecare fila e pictat, în mod admirabil, câte un sfânt sau câte un buchet de flori. Acest album a fost făcut dar P. S. episcopului Silvestru de Huși, cu rugăciunea ca să fie expus la Paris la 1900. Albumul, care are ca titlu „Liturgie” și e legat de P. S. episcopul Silvestru în aur și email, e un cap de operă. Pe prima copertă sânt figurile Mântuitorului și ale celor patru evangheliști: Mateiu, Marcu, Luca și Ioan toate în email.

C E E N O U.

Anul nou 1900. Anul de mult așteptat, care încheie un secol, a sosit. Cu el „Familia” intră în al 36-lea an al existenței sale. Acest trecut îndelung, ivirea unui nou secol, ne inspiră curajii să staruim și mai departe cu aceeași răvnă pentru răspândirea gustului de citire și pentru propagarea culturii naționale. Colaboratorii noștri cari se tot înmulțesc și sprijinul publicului care devine din ce în ce mai călduros, ne vor ajuta să putem realiza dorințele noastre. Cu aceasta impresiune salutăm cercul care ne dă sprijinul moral și material. Și urăm tuturor un nou fericit!

Hymen. *Dl Nicolae Stoia*, candidat de profesor, s'a logodit cu dșoara Aurora Ignea, fiica dlui Const. Ignea, funcționar comitatens în Lugoj. — *Dl Ioan Medrea*, învățător în Telna și dșoara Ana Stoicuța s'au logodit. — *Dl Romul Nicolin* și dșoara Atoisia Görög s'au cununat la 8 ianuarie în biserica gr. cat. din Semlaci.

Șcirl personale. *Dl Silvestru Moldovan* a fost ales de curând membru activ al „Socității geografice române” din București. — *Dl dr. Pompeiu Medrea*, nou advocat român, ș-a deschis cancelăria în Lugoj.

nouă princesă română. Prințesa Maria a României, care petrece de câteva zile la Gotha, a năs-

cut o prințesa în castelul Friedenstein de acolo. Astfel familia princiară are acum trei copii, un băiat și două fete.

Manifestație la mormântul lui Iancu. O delegație a tinerimei române de la universitatea din Cluș, compusă din dnii Coriolan Steer, George Novacovici și Ioan Seurtu, a depus în 31 decembrie n. 1899 o cunună de lauri pe mormântul lui Avram Iancu, de lângă biserica din Tebea. Fînd și de duminică, delegația tinerimei s'au dus întîiu la biserică, unde bătrîmul preot Tisu, surprins foarte placut de intențiunea tinerimei, a oficiat emoționat slujba duminicească. Apoi dl Ioan Seurtu ținu poporului o cuvîntare despre însemnătatea zilei. Și cu toții s'au dus la mormînt, unde a depus cununa, rostind dl George Novacovici o cuvîntare funebrală. În sfîrșit s'a cîntat: „Deșteaptă-te Române!” Cunună are inscripțiunea: „Dormi în pace! Noi veghiăm. Tinerimea română lui Avram Iancu”. Afiam tocmăi acumă din „Tribuna” că gendarmii au confiscat cununa, care de pe mormînt s'a depus în biserică.

Serbarea ajunului anului nou. La Sibiiu s'a dat o serată cu dans; în fruntea comitetului aranjator au stat dnii dr. Russu și dr. David. — **La Viena** societatea „România-Juna” a ținut o ședință generală, după care a urmat serbarea revelionului; în numele comitetului au fost semnați dnii Marius Sturza președin. Gherșil Barbul de Bucum și Gaura secretar I. — **La Sibiiu** Reunirea femeilor române pentru aj. — **La Brașov** și Sacele a a. — **La Arad** tinerimea i. — **La Cluș** c. — **La Ratiu.**

Baluri. **La Blas** Reunirea femeilor române și Casina română vor aranjă la 20 ianuarie n. bal în sala otelului „Univers”. — **La Lipova** damele române vor aranjă la 9/21 ianuarie petrecere de dans, în sala otelului Arhiducele Iosif, în folosul copiilor suraci de la școala române de acolo. — **Din Sibiiu** se seră, ca Reunirea femeilor române de acolo nu va da în carnavalul acesta bal.

Examen de forestieri. *Dl Ioan Ionica*, forestier la fabrica de celuloză din Zerneșei, și *dl Valeriu Pop Bociat*, fiul dlui protopop din Gradiste, forestier la comunitatea de avere de la Caransebeș, au făcut la ministeriul de agricultură din Budapesta examenul de stat din forestierie și au primit diploma de forestieri.

† **Ioan Petran**, protofiscal comitatens în Cluș, a încetat din viață la 31 decembrie n. 1899, în etate de 63 ani. Reposatul a testat toată averea sa, în preț de 80—85.000 fl., Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, lasând soției sale usufructul întregii averi până va trăi, precum și niște legate unor rudenii.

† **Ioan Bădilă.** N'a trecut nici jumătate de an de la moartea regretatei Ioana Badila și iată moartea a stîns viața și a iubitelui său soț Ioan Bădilă, jude la tribunalul reg. din Sibiiu, membru fondator al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, la Sibiiu în 1 ianuarie st. n., în etate de 61 ani.

A mai murit: Menelas Ghermani distins financiar al României, unul din fruntașii junimistilor, fost ministru de finanțe în cabinetul Lascăr Catargiu (1888—1895), în ziua de Crăciun, în etate de 63 ani.

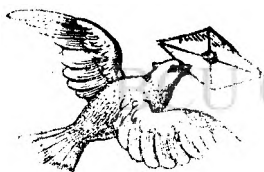
DIN LUME.

Băi de flori. DAMELE din Paris au mare predilecție pentru baile de flori. Aceste băi întăresc corpul și-i dau o piele fragedă. Asemenea acomodează circulația sângelui. Sunt două feluri de băi cu flori. Una uscată, e foarte simplă. Se umple puțină fierbinte cu flori, și apoi să stea un ceas pe acest pat parfumat. Al doilea fel de baie constă în aceea că se aruncă o mulțime de buchete de flori în apa fierbinte și din această apă se pregătește apoi băta. De și aceste bai par a fi „fin de siècle“, totuși nu sunt de loc noue. În Roma antică femeile bogate făceau băi de flori. Florăreselor din Paris le merg bine afacerile.

Cheltuelile țarului. Dacă țarul este suveranul cel mai bogat din lume, tot el este cel care are cele mai multe cheltueli. Toată familia imperială trăiește pe socoteala cassettei sale. Marii duci primesc câte 740.000 de fr. Fiii marilor duci, fiicele lor, nepoții, văduvele lor primesc câte 400.000 de franci. Marile ducese câte 160.000 de franci, fara a se pune la socoteala dotațiunile, darurile curente, cheltuelile de reprezentare. Toate aceste pensii totuși nu sunt servite decât cu condițiunea expresă și riguros observată, ca fiecare membru al familiei să stea cel puțin câte patru luni pe an în Rusia.

Poșta redacției.

La țară. O încercare nereușită. O deseversită lipsă de fond și o limbă neingrijită.

Bozîus. Poezia ocazională a sosit după ce cealaltă a fost deja cunoscută; deci am lăsat-o pentru anul viitor.

Hero. Cât mai curând.

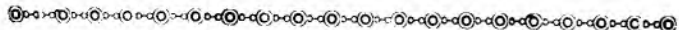
București. „Împuşcătura“ a sosit, dar în nr. de Crăciun nu l-am mai putut face loc. În curând.

Îți aduci... ? Ne scrieți, că e prima încercare. De ce văi grabă atât de tare să ni-o trimiteți? Puteați să mai așteptați până când veți scrie lucrări mai reușite.

Versurile: Codrului, Spre țară, Richard, De ce? Sonet, — conțin câte o strofă două mai reușite, dar în întregime nici unul nu atinge nivelul de a pute fi publicat.

Nefericitul. O descriere sarbădă, fără nici o artă, ce ar da istorioarei o înfățișare mai interesantă.

Mureș-Oșorhei. În nr. viitor.

Literele nouă, cu care începem să tipărim revista noastră, nesosind la vreme, numărul acesta apare cu două zile mai târziu. Cerem scuze abonanților noștri pentru aceasta întârziere și îi asigurăm că de acum înainte vor primi „Familia“ regulat ca în trecut.

Abonament la „Familia“.

În anul 1900, intrând în al 36-lea an al existenței sale, „Familia“, pe temeiul acestui trecut îndelung în serviciul culturii naționale, face apel la sprijinul publicului cult românesc.

Redacțiunea își va da toată silința să ridice cât mai mult nivelul literar, intrunind un număr tot mai mare de colaboratori; iar editura va căuta să dea foii o înfățișare cât mai plăcută, ca hârtie, tipar și ilustrații.

Drept premiu, abonanții noștri vor primi și în anul acesta un tablou istoric național colorat, intitulat: „Stefan cel Mare pe patul de moarte“, de pictorul Sava Henția. Tabloul acesta, lat de 98 cm. și înalt de 75, executat în 16 culori, într-un mare Institut de arte grafice din București, impozant și frumos, încât poate să decoreze ori ce casa românească, se va trimite gratuit tuturor abonanților noștri, cari pentru anul acesta vor răspunde abonamentul pe un an sau cel puțin pe jumătate de an, dacă pentru transportul de la București, pentru spese de împachetare și pentru francare, vor mai adăuga 30 cr.

Abonanții noștri noi, precum și aceia, cari în anul trecut nu s-au comandat tabloul „Stefan cel Mare și aprodul Purice“, tot atât de mare ca și tabloul „Stefan cel Mare pe patul de moarte“, dacă răspund înainte costul de abonament pe un an sau cel puțin pe jumătate de an, îl pot avea trimițând separat pentru acela 50 cr.

Prețul acestor tablouri pentru alții este 4 fl.

Observăm, că abonanții noștri, cari trimit abonamentul numai pe trei luni, chiar și dacă W răspund regulat pe anul întreg, nu au drept la tablourile acestea.

Toți aceia cari, îndeplinind condițiunile indicate, își vor comanda ambele tablouri, vor primi ca premiu extraordinar, fără d'a mai plăti nimic, portretul reginei Elisabeta a României în costum național.

Expediția se va face în luna lui februarie.

În fine, toți abonanții noștri pe un an și jumătate de an, își pot comanda la noi, cu un preț redus la 1 fl. 10 cr., următoarele scrieri de Iosif Vulcan: Lira mea (poezii), De la sate (nuvele), Stefan voda cel tiner (tragedie), Dimitrie Cichindeal (discurs de recepțiune), Săracii lui. Măta cu Copot (teatru popular), Gargaamii dragostei (comedie) — până când ne vor ajunge exemplarele.

Familia va apare și în anul 1900 regulat odată pe săptămână, cu cuprins de o coală și jumătate. Abonamentul: pe an 16 corone, pe 1/2 an 8 cor., pe trei luni 4 cor.; pentru România pe an 20 lei. Colectanții primesc al 6-lea exemplar gratuit.

Numere de probă trimitem cu plăcere ori și cui, dar apoi nu expediam foia decât numai dacă ni s'a răspuns abonamentul.

REDACTIA ȘI EDITURA „FAMILIEI“

Proprietar, redactor răspunzător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ÁLDÁS NR. 296 b.)

A n u n ț .

Un proprietar român singuratic, cu locuința la oraș în provincie, caută

o economă română

săracă și de familie bună, de etate 26—36 de ani, care are praxă aleasă în cele de bucatăria modernă și economia casnică. Să știe scrie și cel.

Condiții favorabile.

Adresa la administrația foii noastre. (3—3)

